

Zarządzenie Nr 9 /2022
Dyrektora Zespołu Szkół Budowlanych
z dnia 30.09.2022r.

w sprawie wprowadzenia programu wychowawczo-profilaktycznego
w Zespole Szkół Budowlanych w Rybniku

Na podstawie art. 68 ust. 1 w związku z art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082) zarządzam:

§ 1

Wprowadzenie do realizacji w szkole programu wychowawczo-profilaktycznego w brzemieniu określonym w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły zostanie opublikowany na szkolnej stronie internetowej pod adresem: www.zsbrybnik.pl

§ 3

- 1) Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor Zespołu Szkół Budowlanych
w Rybniku
/-/ Katarzyna Wróbel

**PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ BUDOWLANYCH W RYBNIKU
ROK SZKOLNY 2022/2023**

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

(art.1 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe)

Podstawa prawna

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.)*
- *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka*
- *Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526)*
- *Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 1915)*
- *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 1082)*
- *Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 1119)*
- *Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. 2020 poz. 2050)*
- *Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 276)*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn. Dz.U. 2020 poz. 1449)*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. 2018 poz. 467 ze zm.)*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U 2017 poz.356 ze zm.)*

I. WSTĘP

Program wychowawczo - profilaktyczny Zespołu Szkół Budowlanych powstał w oparciu o wyniki diagnozy potrzeb środowiska szkolnego w zakresie wychowania i profilaktyki oraz diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka. Uwzględnia również podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023.

Program zawiera treści i działania o charakterze wychowawczym, edukacyjnym, informacyjnym i profilaktycznym. Działania ukierunkowane są na wspieranie rozwoju uczniów w sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej. Realizowany jest na lekcjach wszystkich przedmiotów, zajęciach z wychowawcą, warsztatach, prelekcjach, uroczystościach szkolnych i państwowych.

Podstawowe zasady realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły;
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności w realizację zadań określonych w programie;
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły;
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

1. Wartości stojące u podstaw programu wychowawczo - profilaktycznego

Podstawowe wartości na których oparty jest program to:

- wartości związane z osobą: godność, rozumność, wolność, odpowiedzialność, zdolność do miłości, rodzina, uczciwość, odpowiedzialność, odwaga, lojalność, wytrwałość, prawdomówność, praca, pracowitość, uprzejmość, dyskrecja, szczerść, szacunek, pokora;
- wartości witalne: zdrowie, ruch, wypoczynek, wartości geograficzno-klimatyczne;
- wartości poznawcze: wiedza, nauka, mądrość, odkrywczość, twórczość;
- wartości moralne: prawość, wierność, poczucie odpowiedzialności, poszanowanie prawdy, dobroć;
- wartości społeczne: patriotyzm, niepodległość, praworządność, tradycja narodowa, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, tolerancja, sprawiedliwość, demokracja, udzielanie pomocy innym ludziom.

2. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka mające wpływ na zachowania prozdrowotne i zachowania ryzykowne młodzieży

Indywidualne czynniki chroniące: wysoki poziom inteligencji, uzdolnienia, hobby, pozytywny obraz siebie, aspiracje, posiadanie umiejętności społecznych oraz celów życiowych, zdolności adaptacyjne oraz mechanizmy samokontroli.

Rodzinne czynniki chroniące: więź z rodzicami, wsparcie i zaangażowanie ze strony rodziców, spójność oddziaływań wychowawczych, określenie jasnych zasad i oczekiwań wobec dziecka oraz monitorowanie czasu wolnego.

Czynniki chroniące związane z edukacją: dążenie do zdobywania wiedzy, osiąganie sukcesów, udział

w zajęciach rozwijających zainteresowania, pozytywna atmosfera w szkole, dobre relacje z rówieśnikami i nauczycielami, zaangażowanie w pozalekcyjne życie szkoły, systematyczne uczęszczanie do szkoły.

Środowiskowe czynniki chroniące: pozytywna grupa rówieśnicza, zaangażowanie w działania na rzecz innych osób, wolontariat, brak akceptacji dla zachowań ryzykownych i odbiegających od norm społecznych.

Indywidualne czynniki ryzyka: deficyty poznawcze, brak lub niskie poczucie własnej wartości, niska samoocena, niska odporność na stres, depresja, skłonność do narażania własnego bezpieczeństwa dla ekscytujących przeżyć.

Czynniki ryzyka związane z rodziną: konflikty w rodzinie, rozwód rodziców, słabe więzi rodzice-dziecko, brak konsekwencji rodziców, brak nadzoru rodziców nad edukacją uczniów oraz frekwencją w szkole, permissywność lub autorytatywność wychowawcza, uzależnienia rodziców, przemoc domowa.

Czynniki ryzyka związane z edukacją: niepowodzenia szkolne i niskie wyniki szkolne, brak zaangażowania

w naukę, niska frekwencja, negatywne nastawienie do szkoły.

Środowiskowe czynniki ryzyka: przynależność do grup rówieśniczych przejawiających zachowania problemowe, odrzucenie przez rówieśników, niekorzystne środowisko sąsiedzkie, dostępność substancji psychoaktywnych.

II.SYLWETKA ABSOLWENTA

Proces dydaktyczny i wychowawczy ukierunkowany jest na kształtowanie absolwenta zdolnego do pozytywnego realizowania swojego potencjału w życiu osobistym i zawodowym, w oparciu o określony system wartości.

Absolwent ZSB:

- posiada poziom wiedzy ogólnej przewidzianej programem nauczania ze wszystkich przedmiotów,
- jest świadomy życiowej użyteczności zdobytej wiedzy i umiejętności przedmiotowych,
- jest odpowiedzialny za własny rozwój,
- poszerza swoją wiedzę, korzystając z różnych źródeł informacji,
- umie planować i organizować własną pracę,
- jest kreatywny i potrafi twórczo myśleć,
- akceptuje siebie i innych,
- przyjmuje postawę szacunku, życzliwości i tolerancji wobec innych osób,
- pozytywnie patrzy na otaczający świat i potrafi radzić sobie w trudnych sytuacjach,
- prawidłowo rozpoznaje i wyraża własne emocje,

- odważnie prezentuje własny punkt widzenia,
- zna swoją wartość - swoje zalety, wady, uzdolnienia i możliwości,
- dokonuje wyborów i bierze odpowiedzialność za własne czyny,
- ma poczucie własnej godności,
- posiada wysoką kulturę osobistą,
- dba o kulturę języka ojczystego,
- przestrzega przyjętych norm i zasad, rozróżnia zachowania dobre i złe,
- reaguje na niesprawiedliwość i zło,
- zna swoje prawa i respektuje prawa innych,
- prezentuje postawę prospołeczną,
- wykazuje postawę proekologiczną - szanuje środowisko naturalne, jest świadomy zagrożeń środowiska naturalnego i gotowy do działań na jego korzyść,
- dba o swoje zdrowie i bezpieczeństwo,
- jest świadomy zagrożeń związanych z zachowaniami ryzykownymi, w tym stosowaniem różnych substancji psychoaktywnych,
- podejmuje właściwe decyzje w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- zna historię, tradycję i kulturę narodu,
- szanuje tradycję i kulturę innych narodów,
- aktywnie uczestniczy w życiu społecznym i kulturalnym,
- rozumie zasady demokracji i jest przygotowany do życia w wolnym, demokratycznym społeczeństwie.

III.CELE ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

1. Cel ogólny

Nadrzędnym celem jest wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowane na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferach:

- fizycznej - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- społecznej - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- aksjologicznej - ukierunkowanie na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

2. Cele szczegółowe

- Kształtowanie postaw sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takich jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej.
- Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym szkoły i środowisku lokalnym.
- Kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji.
- Upowszechnianie wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń, w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, i sytuacji nadzwyczajnych.
- Kształtowanie postawy akceptacji i szacunku do drugiego człowieka.
- Kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego.
- Rozwijanie u uczniów postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.
- Przeciwdziałanie pojawieniu się zachowań ryzykownych, w tym związanych ze stosowaniem różnych substancji psychoaktywnych.
- Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji ww. oraz podejmowaniu zachowań ryzykownych, takich jak: ryzykowne zachowania seksualne, zachowania agresywne i przestępcze, zachowania ryzykowne w sieci, nieprawidłowe nawyki żywieniowe.

ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI

Obszar	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
ZDROWIE - edukacja zdrowotna	Promowanie zdrowia jako wartości i zasobu dla społeczeństwa.	Lekcje wychowawcze dot. odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych ludzi. Samokontrola zdrowia i badania profilaktyczne – „Różowa wstążeczka” (warsztaty dla uczennic dot. profilaktyki raka piersi i szyjki macicy). Program edukacyjny „Znamię? Znam je” (edycja 2022/2023)	wychowawcy I.Zaparty, pielęgniarka koordynator S.Heler – Groborz, wychowawcy
	Przeciwdziałanie chorobom zakaźnym.	Tydzień profilaktyki chorób zakaźnych. Program edukacyjny „Podstępne WZW” (edycja 2022/2023).	koordynator M. Prusowska S. Heler - Groborz wychowawcy Koordynator M.Prusowska wychowawcy
	Promocji zdrowia psychicznego, przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów natury psychicznej: zaburzenia nastroju, nerwice, depresje, zaburzenia jedzenia.	Lekcje wychowawcze na temat problemów psychicznych nastolatków. Indywidualne poradnictwo i pomoc psychologiczno – pedagogiczna.	wychowawcy pedagodzy, wychowawcy

	Kształtowanie kompetencji personalnych i społecznych.	Zajęcia rozwijające kompetencje: asertywność, rozwiązywanie konfliktów, poszukiwanie pomocy, podejmowanie decyzji, przewidywanie konsekwencji własnych działań, radzenia sobie ze stresem, inteligencja emocjonalna, kreatywność, współpraca w zespole, zarządzanie sobą w czasie.	wychowawcy
	Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów.	Diagnoza stylów uczenia się. Efektywne uczenie się. Lekcje wychowawcze zgodne z wewnątrzszkolnym programem doradztwa zawodowego. Indywidualne poradnictwo zawodowe.	M.Prusowska, wychowawcy wychowawcy doradca zawodowy
	Zmiany klimatyczne i związane z nimi ekstremalne zjawiska pogodowe (zachowanie w czasie wyładowań atmosferycznych, ekstremalnych temperatur, opadów deszczu.	Lekcje wychowawcze, zajęcia przedmiotowe (geografia, edukacja dla bezpieczeństwa, biologia).	wychowawcy, nauczyciel geografii, edukacji dla bezpieczeństwa, biologii
	Rozwijanie umiejętności dostrzegania zagrożeń i skutków wynikających z zanieczyszczenia środowiska (powietrza, gleby, wody).	Lekcje wychowawcze, zajęcia przedmiotowe (geografia, biologia, chemia, edukacja dla bezpieczeństwa).	wychowawcy, nauczyciel geografii, edukacji dla bezpieczeństwa, biologii

RELACJE - kształtowanie postaw społecznych	Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych, rozbudzanie wrażliwości na potrzeby innych.	Działania szkolnego koła wolontariatu „Pomocna dłoń”. Udział w akcjach charytatywnych. DKMS - akcja promocyjna (lekcje wychowawcze). DKMS - Dzień Dawcy Szpiku w szkole. Krwiodawstwo - akcja informacyjna (lekcje wychowawcze). Akcje Krwiodawstwa.	opiekun C.Kaczmarczyk, samorząd uczniowski koordynator S.Heler – Groborz, wychowawcy koordynator, S.Heler – Groborz, wychowawca
	Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz kształtowanie postaw szacunku wobec różnorodności, uświadamianie wartości płynących z funkcjonowania w różnorodnym społeczeństwie.	Gra antydyskryminacyjna „Na tropie uprzedzeń”. Poruszanie na lekcjach z młodzieżą tematów z obszaru edukacji antydyskryminacyjnej, międzykulturowej. Reagowanie na wszelkie przejawy dyskryminacji obserwowane w szkole.	wychowawcy wychowawcy, nauczyciele, pedagogzy wszyscy pracownicy szkoły
	Kształtowanie umiejętności rozmowy opartej na wzajemnym szacunku oraz współpracy.	Lekcje wychowawcze z komunikacji interpersonalnej. Kontakty indywidualne z uczniami.	nauczyciele, wychowawcy, pedagogzy
	Rozwijanie umiejętności pracy w zespole oraz poczucia przynależności do grupy.	Organizacja wycieczek, spotkań okolicznościowych, studniówek, rozgrywek sportowych. Działalność w samorządzie uczniowskim.	wychowawcy, nauczyciele, opiekunowie samorządu

KULTURA – wartości, normy, wzory zachowań	Kształtowanie postawy patriotycznej i wpajanie szacunku dla tradycji Narodowej.	Zapoznanie z sylwetką i działalnością patrona szkoły Henryka Sławika. Zapoznanie z ceremoniałem szkoły. Udział w uroczystościach i świętach państwowych na terenie szkoły i poza nią. Udział pocztu sztandarowego w miejskich uroczystościach. Konkursy historyczne.	wychowawcy, nauczyciele historii wychowawcy organizatorzy, wychowawcy nauczyciele historii, historii i teraźniejszości, wiedzy o społeczeństwie nauczyciele historii
	Budowanie systemu wartości w oparciu o autorytety.	Lekcje wychowawcze, języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, wiedzy o kulturze, religii na temat wartości, poszukiwania autorytetów. Zapoznanie uczniów z sylwetkami znanych absolwentów ZSB.	wychowawcy nauczyciele j. polskiego, historii, wiedzy o kulturze, wiedzy o społeczeństwie wychowawcy
	Kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.	Lekcje wychowawcze "Rozmawiamy o wartościach". Program profilaktyczno - edukacyjny "Masz wybór".	wychowawcy

	<p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego oraz poszerzanie wiedzy na temat innych kultur.</p>	<p>Lekcje wiedzy o kulturze, języka polskiego, historii, filozofii, wychowawcze.</p> <p>Wycieczki edukacyjne do miejsc związanych z tradycją i kulturą polską oraz pamięcią narodową – realizacja programu Poznaj Polskę.</p> <p>Wyjazdy do teatrów, wyjścia do kina.</p>	<p>nauczyciele przedmiotów, wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, nauczyciele</p>
	<p>Kształtowanie norm współżycia w społeczności szkolnej i nawyków kulturalnych, jako wyrazu szacunku dla siebie i innych.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z prawem szkolnym.</p> <p>Zapoznanie uczniów zasadami właściwego zachowania w miejscach publicznych oraz w szkole.</p> <p>Lekcje wychowawcze "Zasady savoir vivre".</p> <p>Udział w wydarzeniach kulturalnych.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele</p>
	<p>Uświadomienie korzyści wynikających ze znajomości prawa w codziennym życiu.</p>	<p>Lekcje wychowawcze i przedmiotowe – „Przychodzi uczeń do prawnika”.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele wos, HiT</p>
	<p>Ukazywanie skutków wynikających z zachowań naruszających przepisy prawa.</p>	<p>Nieletni wobec prawa – odpowiedzialność karna nieletnich (zajęcia edukacyjne).</p> <p>Informowanie rodziców i uczniów o konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem prawa, w tym o odpowiedzialności karnej nieletnich.</p>	<p>pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele wos</p> <p>wychowawcy, pedagogzy</p>

BEZPIECZEŃSTWO – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<p>Zapobieganie używaniu przez młodzież nikotyny, alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.</p>	<p>Realizacja programów rekomendowanych: <u>- „ARS, czyli jak dbać o miłość”</u>, - Szkolna Interwencja Profilaktyczna.</p> <p>Lekcje wychowawcze na temat przyczyn i skutków używania środków psychoaktywnych.</p> <p>Udostępnianie informacji o specjalistycznej pomocy dla uczniów i ich rodziców w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych i odurzających.</p> <p>Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka.</p> <p>Diagnoza potrzeb szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki.</p>	<p>wychowawcy realizatorzy programu</p> <p>wychowawcy</p> <p>pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele</p> <p>zespół ds. badań</p> <p>M.Prusowska</p>
	<p>Uświadamianie zdrowotnych i psychicznych konsekwencji wynikających z ryzykownych zachowań seksualnych.</p>	<p>Lekcje wychowawcze. Lekcje wychowanie do życia w rodzinie.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie</p>

